

25-03-2022

Evalueringsrapport

Sammen om samfundet - SOS-projektet

Det overordnede formål med *SOS-projektet* er "at socialt truede mennesker med udviklingshæmning går sammen i frivillige interessefællesskaber" (ULF, 2019, s. 3).

Evaluering skema

	Godt	OK	Dårligt
1. Formål og vision	😊	😊	😞
2. Samarbejde	😊	😊	😞
3. Samarbejdet mellem de forskellige grupper	😊	😊	😞
4. Samarbejdet mellem de forskellige personer	😊	😊	😞
5. Samarbejdet mellem de forskellige aktiviteter	😊	😊	😞
6. Samarbejdet mellem de forskellige projekter	😊	😊	😞
7. Samarbejdet mellem de forskellige mennesker	😊	😊	😞
8. Samarbejdet mellem de forskellige steder	😊	😊	😞
9. Samarbejdet mellem de forskellige tider	😊	😊	😞
10. Samarbejdet mellem de forskellige ressourcer	😊	😊	😞

Powerpoint til hver SOS-møde

The PowerPoint presentation consists of four slides. The first slide is titled 'Lær at komme på Teams' and features a screenshot of a Teams meeting. The second slide is titled 'Hvornår fik vi demokrati, og hvad betyder enevælde?' and includes an illustration of a Viking. The third slide is titled 'Hvad er lydøger?' and shows an open book. The fourth slide is titled 'Udvalgsmeder' and contains a circular diagram with various icons.

ULF
SOS
sammen om samfundet

Indhold

1	Indledning	3
2	Foreningen ULF som organisation	4
3	Projektbeskrivelse – SOS-projektet	5
3.1	Begreber, der definerer projektets forskellige interessenter	5
3.1.1	Frivillig	5
3.1.2	Borger/deltager	5
3.1.3	Sammen om samfundet-grupper - SOS-grupper	5
3.2	Projektets formål	5
3.2.1	Projektets mål i nøgletal	6
3.3	Projektets mål – ULF medlemmer	6
3.3.1	Undervisningsmateriale	6
3.3.2	Uddannelse af frivillige, SOS-grupper og sociale aktiviteter	7
3.4	Projektets mål – foreningen ULF – det organisatoriske niveau	7
4	Metode og data	8
4.1	Data	9
4.2	Processtøtte - Evaluator	9
4.3	Undervisningsmateriale	9
4.3.1	Beskrivelse	9
4.3.2	Vurdering	11
4.4	Projektleders logbog	12
4.5	Møder i styregruppen	13
4.5.1	Vurdering	13
5	Analyse – frivillige og borgere	13
5.1	Opgørelse over deltagere i projektet og statistik over fremmøde	14
5.1.1	Vurdering	14
5.2	Oversigt over sociale aktiviteter i lokalkredsene	14
5.3	Evalueringsark og samtalegruppe – frivillig og deltager	14
5.3.1	Nøgletal – er målene indfriet	15
5.3.2	Samtalegrupper	15
5.3.3	Vurdering	16
6	Det organisatoriske niveau	17
6.1	Interview projektleder	17
6.2	Vurdering	17

7 Afrunding og anbefalinger	19
Referenceliste	21
Bilag 1 Pakkeliste – Den Sorte Boks.....	22
Bilag 2 Oversigt Sammen om samfundet Møde Temaer	22
Bilag 3a Evalueringsskema.....	23
Bilag 3b Spørgsmål til gruppeinterview.....	23
Bilag 3c Uddrag og udsagn fra samtalegrupper/gruppeinterview	24
Bilag 3d Spørgeramme og referat - projektleder	27
Bilag 4 Forslag til lytte-bogklub	30
Bilag 5 Deltagelsesdiplom.....	31

1 Indledning

Nærværende er evalueringsrapport af projektet *ULF – Sammen og samfundet* (ULF, 2019a), som efterfølgende omtales *SOS-projektet*. Fremadrettet beskriver jeg min funktion som evaluator. Opdragsgiver er Udviklingshæmmedes Landsforbund, som fremadrettet beskrives foreningen ULF.

Som evaluator har jeg i samarbejde med aktivitets- og projektchef Joan Riis samt projektledere Jonas Riis og Martin Vilster fulgt gennemførelsen af projektet. Varigheden af projektet er beskrevet til at vare i alt 26 måneder og formuleret gennem 5 faser:

Fase 1	Forberedelsesfase	01.12.19-31.07.20
Fase 2	Pilotprojektphase (3 grupper ¹)	01.08.20-31.12.20
Fase 3	Første gennemførelse (7 grupper)	01.01.21-30.06.21
Fase 4	Anden gennemførelse (6 grupper)	01.08.21-30.11.21
Fase 5	Afsluttende evaluering og dokumentationsfase	30.11.21-31.01.22

Oversigt 1: SOS-projektets faser.

Overordnede formål med SOS-projektet er:

”at socialt truede mennesker med udviklingshæmning går sammen i frivillige interessefællesskaber” ... ”at udviklingshæmmede har svært ved at blive en del af civilsamfundet” og ”at udviklingshæmmede ofte ikke træffer beslutninger omkring deres liv på et kvalificeret og oplyst grundlag” (ULF, 2019a, s. 3).

Dette skal ske gennem følgende:

- ”Opnåelse af øget viden om civilsamfund i særdeleshed og samfundet generelt
- Udvikling af selvværd og sociale kompetencer (kommunikation og fremtræden) så de² begynder at .... give udtryk for deres holdninger ..., deltage i borgermøder, beboerforeningsmøder, møder hos kommune og idrætsforeninger ... engagere sig som frivillige i egen lokalkreds, men også hos andre foreninger og ULF ’s landsdækkende arbejde
- Udviklingshæmmede går fra at være deltagere til at de engagerer sig som frivillige” (ULF, 2019a, s. 3)

Projektets hovedformål er rettet mod uddannelse af foreningen ULFs målgruppe, som er mennesker med udviklingshæmning.

I projektbeskrivelsen er beskrevet ønsker om resultater og mål både på borgerniveau og på et organisatorisk niveau. Det organisatoriske niveau refererer til foreningen ULF og de ansatte her. Der er en nærmere beskrivelse af foreningen ULF i afsnit 2. Nærværende evaluering retter sig mod begge og fremstår i nærværende rapport hver for sig.

---

¹ Grupper er knyttet til ULFs lokalkredse.

² De = mennesker med udviklingshæmning (red.)

2 Foreningen ULF som organisation

ULF er en forkortelse af Udviklingshæmmedes landsforbund. ULF er en landsdækkende forening af og for borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. På hjemmesiden for ULF (<http://www.ulf.dk/>) beskrives målgruppen som mennesker med udviklingshæmning. Det samlede antal voksne med udviklingshæmning i Danmark skønnes til 50.000 (<https://www.lev.dk/viden-om/hvad-er-udviklingshandicap/>). Foreningen ULF har cirka 4.000 medlemmer organiseret i 18 lokalkredse fordelt i hele landet (<http://www.ulf.dk/kredse/>). Der tilbydes aktiviteter og værksteder på forskellige vis for ULF medlemmerne (<https://www.ulf.dk/aktiviteter/>).

Foreningen ULF forestår derudover en række af foredrag og kurser, projekter samt udgiver publikationer, der alle har til hensigt i videst muligt omfang at tilgodese og støtte, at mennesker med udviklingshæmning kan finde råd og vejledning hos andre mennesker med udviklingshæmning og dermed kan støtte hinanden. Således er foreningen ULF med til at generere videndeling mellem mennesker med udviklingshæmning. På hjemmesiden beskriver ULF bl.a.:

”ULF arbejder politisk for udviklingshæmmedes selv- og medbestemmelse. Det gør vi ved at støtte udviklingshæmmede /andre med særlige behov i selv at tage ansvar og stille krav” (<http://www.ulf.dk/ulf/>).

Foreningen ULF bliver inviteret med i forskellige sammenhænge, eksempelvis i forbindelse med ministerielle og kommunale høringssvar og dialogfora indenfor temaer som uddannelse, beskæftigelse, transport, frivilligt arbejde, folkemøder mv.

Ud over foreningen ULF er der forretningen ULF, som ved hjælp af konsulentbistand og fagpersoner har ansvaret for den økonomiske del de aktiviteter, foreningen ULF har ansvar for.

Foreningen ULF - med støtte fra forretningen ULF - har med stor succes gennem mere end 20 år, og med økonomisk støtte fra fondsmidler eller gennem statens SATS-puljemidler, gennemført en lang række af projekter og kurser. Hovedformålet med de gennemførte projekter har været at give oplysninger samt formidle rettigheder og muligheder for mennesker med udviklingshæmning. Eksempler på projekter er:

- Udlån af babysimulatorer til mennesker med udviklingshæmning, der overvejer at få børn - forældrevejledning
- Mennesker med udviklingshæmning og adgang til demokratiske processer særligt vedrørende rettigheder i relation til selv- og medbestemmelse
- Mine egne penge
- ULF-tolke

Nærværende vurderes til at indgå som et naturligt tiltag i forlængelse af tidligere aktiviteter.

3 Projektbeskrivelse – SOS-projektet

SOS-projektets formål og argumenter er indledningsvis beskrevet i afsnit 1. I ansøgningen til projektet pointeres det, at foreningen ULF har viden om og erfaring med, at mennesker med udviklingshæmning sjældent følger med i nyheder eller søger information.

Forventninger og ønsker på borgerniveau rettet mod foreningens ULF medlemmer uddybes i afsnit 3.3. Forventninger og ønsker til det organisatoriske niveau rettet mod foreningen ULF, som hovedkontor og produktudvikler, uddybes i afsnit 3.4.

3.1 Begreber, der definerer projektets forskellige interessenter

Projektets målgruppe er socialt truede udviklingshæmmede, der har vanskeligheder i forhold til sprog, motorik, kontakt til andre, og som er ensomme eller er i risiko herfor.

3.1.1 Frivillig

I *SOS-projektet* er definitionen af 'frivillig' en relevant beskrivelse af den ene part af projektets målgruppe, idet 'frivillig' i følge socialstyrelsen formuleres således:

"... en person, der udfører frivilligt arbejde. Frivilligt arbejde er kendetegnende ved, at det ikke er lønnet, det udføres for andre end familie og slægt, det er til gavn for andre end én selv og familien, og det er af formel karakter" (ULF, 2019a, s. 4).

Frivillige omtales i enkelte tilfælde som leder, både på individniveau eller som gruppeledere. Gruppeledere refererer til den samlede gruppe på 32 frivillige, som er færdiguddannet (se afsnit 3.3).

3.1.2 Borger/deltager

Socialstyrelsens definition af 'borger' er relevant til at beskrive en anden part af målgruppen, idet en 'borger' er

"... en person, som har til formål at hjælpe og som deltager i projektet" (ULF, 2019a, s. 4).

Gennem ansøgningen (ULF, 2019) forstås borgere og deltagere synonymt, og borgere/deltagere er således de, der deltager i aktiviteter, som frivillige tager initiativ til at igangsætte.

3.1.3 Sammen om samfundet-grupper - SOS-grupper

En Sammen Om Samfundet-gruppe betegner den eller de grupper, hvor frivillige tænkes at have ansvar for lave aktiviteter med en gruppe³ af borgere. Fremadrettet forkortes Sammen-Om-Samfundet-grupper til SOS-grupper.

3.2 Projektets formål

I projektansøgningen (ULF, 2019a) formuleres det blandt andet, at udviklingshæmmede har svært ved at blive en del af civilsamfundet. Det beskrives, at udviklingshæmmede sjældent følger med i nyheder eller søger information. Derfor vurderes det, at mennesker med udviklingshæmning har brug for få forklaret og være i dialog om, hvordan samfundstendenser og ny viden påvirker dem indenfor forskellige områder, f.eks. sundhed, miljø, bolig, økonomi, uddannelse mv. Ligeledes beskrives det, at mennesker

---

³ Eksempelvis 4-5 borgere

med udviklingshæmning har brug for at vide, hvordan de kan få indflydelse hos kommune, ved folketingsvalg, på lovgivning og i deres lokalsamfund.

Samtidig er projektets formål "at socialt truede mennesker med udviklingshæmning går sammen i frivillige interessefællesskaber" (ULF, 2019a s. 3).

3.2.1 Projektets mål i nøgletal

- Mindst 96 udviklingshæmmede vil deltage i en SOS-gruppe af 5 mdr.' varighed i løbet af de 2 år, projektet er i gang.
- Her giver 90% udtryk for, at de har opnået højere selvværd og forbedrede sociale kompetencer
- 100% vil lytte/se/læse nyheder
- 80% vil lære at søge nyheder og information
- 90% af deltagerne vil give udtryk for, at de har fået ny viden om, hvordan civilsamfund og samfund generelt fungerer, og hvordan de kan være aktive og involvere sig.
- 80% finder, at de har lært at være i dialog omkring nyheder
- 70% vil have deltaget i mindst 2 dialogmøder i lokalområdet i løbet af de 5 mdr., hvor de har udtrykt deres mening og er kommet tilbage til gruppen med deres overvejelser
- 50% vil få opgaver som frivillige enten i lokalkredsen eller andet frivilligt arbejde under og efter de 5. mdr.

3.3 Projektets mål – ULF medlemmer

Målet på borgerniveau er, at den enkelte frivillige skal/kan:

- "Yde sparring i forbindelse med undervisningsmateriale til forløbet
- Deltage i et uddannelsesforløb til leder
- Tage kontakt til deltagerne og optage disse i en gruppe
- Stå for at afholde SOS-gruppemøde
- Guide målgruppen, når disse deltager i møder i lokalsamfundet – mellem mødegangene
- Guide deltagerne mellem mødegangene i forbindelse med integration i civilsamfund
- Arrangere sociale aktiviteter" (ULF, 2019a, s. 5)

3.3.1 Undervisningsmateriale

Udvikling af undervisningsmateriale (fase 1).

Undervisningsmaterialet skal udvikles og udformes således, at det indeholder øvelser i at finde nyheder og informationer, dialogspørgsmål, der hjælper med at omsætte nyheder, så de forstås af mennesker med udviklingshæmning samt nogle øvelser, der træner frivillige og deltagere i at være i dialog med andre derom – øvelser, der er rettet mod at kommunikere og fremtræde. Dette skal bidrage til at mennesker med udviklingshæmning i højere grad involverer sig i civilsamfundet. Undervisningsmaterialet skal fremstå og kunne anvendes på en sådan måde, at det appellerer til, at mennesker med udviklingshæmning ønsker at få job som frivillig og at de bliver fastholdt i et job som frivillig (ULF, 2019a).

3.3.2 Uddannelse af frivillige, SOS-grupper og sociale aktiviteter

Hver lokalkreds⁴ uddanner 2 frivillige – alt 32 (fase 2, 3 og 4).

Afholdelse af SOS-gruppemøde hver 14. dag over en periode på 5 mdr. efter følgende plan:

- Pilotprojekt – 3 lokalkredse (fase 2)
- Afholdelse i 7 lokalkredse (fase 3)
- Afholdelse i 6 lokalkredse (fase 4)

Der afholdes forskellige typer af sociale arrangementer hos hver SOS-gruppe afhængig af interesseområder, deltagernes kunnen og de enkelte lokalkredses mulighed for adgang til brugbare og anvendelige fysiske rammer.

3.4 Projektets mål – foreningen ULF – det organisatoriske niveau

Det formuleres, at ULF foreningen gennem projektet:

- Har fået ny viden om, hvordan udviklingshæmmede kan deltage i civilsamfundet
- Har udviklet undervisningsmateriale til Sammen-om-samfundet, som kan bruges fremover
- Har fået erfaring i, at uddanne ledere af SOS-grupper og vil fortsætte med dette
- Har fået en styrket indsats ved uddannelse af 32 frivillige gruppeledere
- Forudser, at flere udviklingshæmmede vil gå fra at være deltager til engagere sig som frivillig i lokalkredse
- Ønsker at mindst 12 lokalkredse vil fortsætte med at afholde SOS-grupper efter projektperiodens afslutning (ULF, 2019a, s. 6-7).

Billede 1: SOS-gruppe på tur i dyrehaven.

⁴ På tidspunktet, hvor projektbeskrivelsen er indsendt, var der 16 lokalkredse - pt. er der 18 lokalkredse.

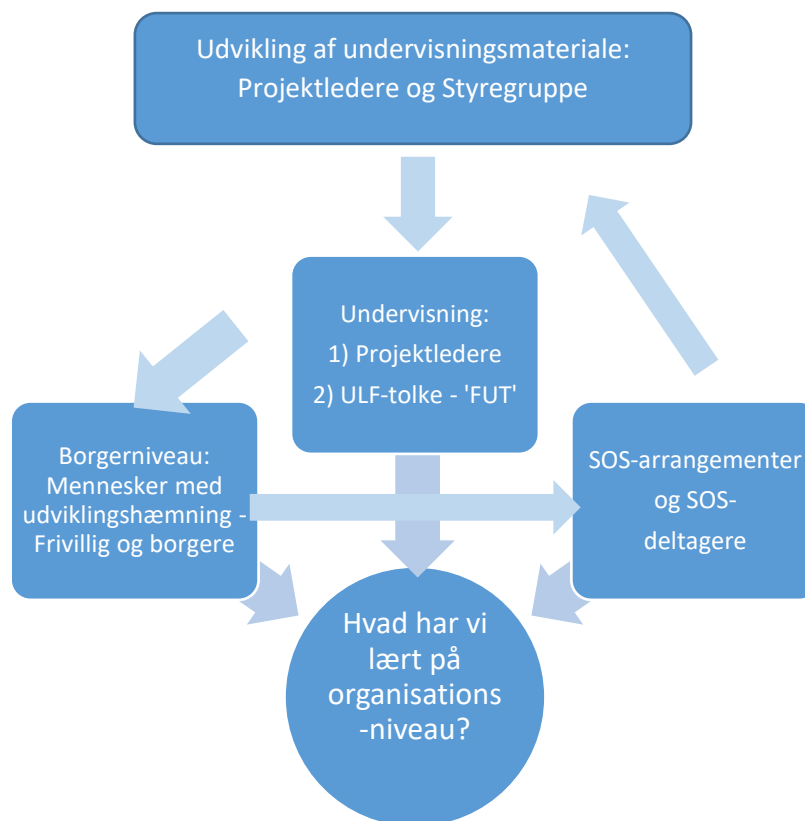
4 Metode og data

I dette afsnit illustreres processen vedr. udledning af viden. Her præsenteres typer af datakilder, processtøtte, beskrivelse af undervisningsmateriale, et kort resume af projektleders logbog samt styregruppens arbejde.

Udvælgelse af beskrevne mål på henholdsvis borgerniveau (afsnit 3.3.) og organisationsniveau (afsnit 3.4) samt metode til evaluering fra borgerne (bilag 3a og 3b) er sket i samarbejde med projektledelsen i foreningen ULF.

Projektudvikling og udvikling af viden foregår i dynamisk proces fra projektets interessenter: projektledere, styregruppe, frivillige og borgere.

Figur 1 illustrerer processen omkring vidensudvikling⁵.

Figur 1: Vidensudvikling – Sammen Om samfundet.

⁵ I feltet undervisning indgår som nummer 2) ULF-tolke. Jeg har valgt at kalde frivillige ULF-tolke for 'FUT', idet FUT bruges som begreb for at skelne mellem frivillige knyttet til nærværende projekt og frivillige uden udviklingshandicap, som det beskrives i ULF-tolke-projektet. Tiltaget med FUT beskrives senere.

4.1 Data

Følgende indgår som data:

- Projektansøgning, der definerer formål og mål
- Udarbejdet undervisningsmanual og -materiale
- ULF evalueringsark (bilag 3a) og gruppesamtale (bilag 3b og 3c)
- Opgørelse over antal deltagende lokalkredse i forløbet
- Opgørelse over antal frivillige og deltagere i SOS-grupper
- Oversigt over sociale aktiviteter i lokalkredse
- Logbogsnotater fra projektleder
- Processtøtte og styregruppemøder
- Interview med projektleder (bilag 3d)

4.2 Processtøtte - Evaluator

Gennem projektførelsen har evaluator ydet processtøtte i form af jævnlige møder med projektchef og projektledere. Evaluator er medlem af styregruppen og har været inviteret til deltagelse i styregruppemøder.

I processtøtten har der været fokus på at drøfte status i forhold til overblik og rammer for tilrettelæggelse og afvikling af undervisning, drøftelse af evalueringsspørgsmål samt form og indhold til samtalegruppe. Vi har haft fokus på den vanskelige præmis, det er, at sammenholde subjektive vurderinger fra frivillige og borgere med nøgletal, der opgøres i procenter (afsnit 3.2.1). I rapporten adskilles analyse af projekts kvalitative data i form af samtalegruppe, styregruppemøder mv. og analyse af de kvantitative data, som fremstilles i oversigt 2 og 3.

De to analyser knyttes sammen i prosatekst i afsnit 7.

Gennem hele projektperioden har der på grund af Covid19 været restriktioner, eksempelvis i form af afstandskrav, brug af mundbind og hvor mange der må deltage i sociale aktiviteter. Covid19 har derfor haft indflydelse på, i hvilken grad samtaler, undervisning, SOS-grupper, styregruppemøder har været aflyste, flyttet tidsmæssigt eller de er afviklet som fysiske eller online møder. Det har været en begrænsning for projektets gennemførelse, men også givet anledning til udvikling af nye ideer. Et eksempel på udvikling er onlineaktiviteten 'Læse-lytte-klub'⁶, som kom ind i undervisningsmaterialet i den periode, hvor Covid19-restriktioner vedrørende fysiske møder, var mest gennemgribende.

4.3 Undervisningsmateriale

4.3.1 Beskrivelse

Undervisningsmaterialet, som består af flere fysiske materialer, er placeret i *Den sorte Boks* (ULF, 2021a)⁷. Pakkelisten til Den Sorte Boks ses i bilag 1.

---

⁶ I nogle afsnit omtalt som 'lyttebogklub'

⁷ Den Sorte Boks kan rekvireres hos foreningen ULF

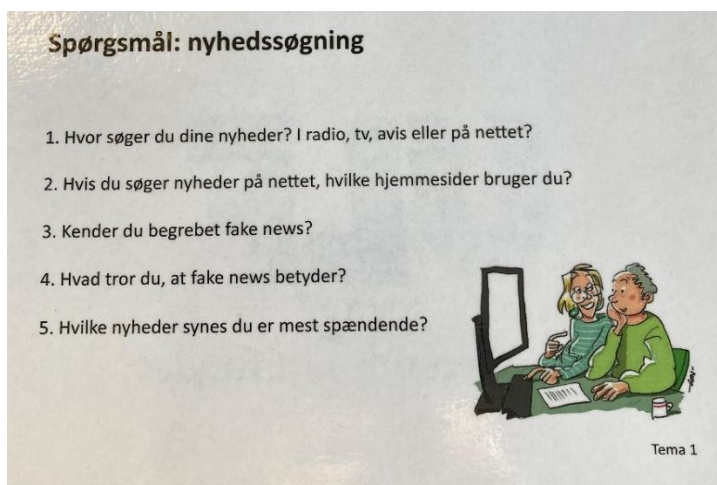
Undervisningsmaterialet bliver udførligt beskrevet i dokumentet *UndervisningsplanSOS* (ULF, 2021b). Et dokument, der blev udarbejdet i den periode, hvor ULF-tolke/FUT blev tænkt ind som støtteundervisere af frivillige (se figur 1 og afsnit 4.3).

UndervisningsplanSOS indeholder blandt andet visioner for forløbet, beskrivelse af, hvordan et SOS-møde kan forløbe, hvilken rolle underviseren har og om indholdet i Den Sorte Boks. Dokumentet fremstår gennemarbejdet og tydelig i sin formidling.

Undervisningsforløbet har en tydelig progression i form af 10 temaer. Og indenfor hvert tema fremgår det, hvordan undervisningen kan gennemføres.

Materialerne i Den Sorte Boks udleveres til frivillige og benyttes til hver undervisningsgang. Alle materialer er visuelt overskuelige med dialogkort og praktiske øvelser, der er knyttet til undervisningens tema. Dialogkort er produceret med symboler og billeder i A4 og 5 format og efterfølgende laminerede. Materialer fra Den Sorte Boks er også tilgængeligt elektronisk. Begge dele kan rekvireres hos foreningen ULF.

Et af materialerne i Den Sorte Boks er en samlet beskrivelse, som foreligger i en 27 sideres pjece i A4-størrelse *ULF SOS sammen om samfundet – SOS-gruppe* (ULF, 2020). Andre materialer er *Øvelser* (ULF, 2021c), kaldet dialogkort med spørgsmål til drøftelser og øvelser tilpasset til hver temagang. Dialogkort er produceret brugervenlige, indbydende og er nemme at arbejde med i undervisningen. Eksempler ses på billeder nedenfor. Møde 1 Tema 'Nyhedssøgning og faldgruber', indeholder 5 spørgsmål (billede til venstre) til drøftelse og Møde 4 og 5 Tema 'Landspolitik, lokalpolitik - hvordan får jeg indflydelse', indeholder demokratikort (billede til højre):

Billede 2: Spørgsmål til Tema 1 Nyhedssøgning og faldgruber.

Billede 3: Demokratikort.

ULF SOS sammen om samfundet – SOS-gruppe (2020) indeholde væsentlige informationer og gode råd til, hvordan der kan stilles spørgsmål til eksempelvis politikere. Der er desuden forklaringer på, hvad åbne og lukkede spørgsmål er. Ligesom det er beskrevet, at spørgsmål altid skal stilles klart og tydeligt.

Undervisningen af frivillige omfatter 10 temaer, der formidles og gennemarbejdes over 10 mødegange (bilag 2). Det 10. tema har overskriften "Opsamling på forløbet", hvori der indgår evaluering fra frivillige og borgere. Denne indgår som data i nærværende rapport.

ULF er opmærksom på, at der udleveres et diplom (bilag 5) til frivillige, når de har gennemført undervisningsforløbet. Foreningens erfaringer fra tidligere ULF-projekter er, at et symbol på anerkendelse betyder meget for den enkeltes selvforståelse og oplevelsen af at have dygtiggjort sig. Dette ses tydeligt på nedenstående billede, som er SOS-gruppen fra Horsens:

Billede 4: SOS-gruppe fra Horsens, hvor diplomer fremvises.

4.3.2 Vurdering

Jeg vurderer, at undervisningsmaterialet er et ambitiøst produkt, både i udviklingsprocessen og i sin udgivelsesform. Materialerne lever op til at kunne løse de indholdselementer, som *SOS-projektet* (ULF, 2019a) har formuleret som formål, eksempelvis kommunikation, at sige sin mening og organisere fælles sociale arrangementer. De valgte temaer handler om faktuelle oplysninger vedrørende civilsamfund og anvisninger på eksempelvis af gøre brug af e-reol, søge nyheder og information om at blive frivillig hos ULF. Det virker som en naturlig forlængelse af temaet, der vedrører frivillighed at gøre opmærksom på ULF-linjen, hvor medlemmer kan "få en snak om, hvad der rører sig i hverdagen" (ULF, 2020, s. 26).

Når jeg bruger ambitiøst om undervisningsmaterialet, har det en dobbeltbetydning:

- Valg af indhold/tema, spørgeskort og spil mv. i Den Sorte Boks og materialets kvalitetsmæssige fremtræden er relevant og yderst brugervenligt, så ambitiøst i forhold til at delene hver for sig er velegnet til ULF medlemmerne.
- Ambitiøst, idet jeg skønner, at det er en forholdsvis krævende opgave for frivillige og deltagere i SOS-grupper, at kunne håndtere og huske alle elementer og temaerne på den relativt korte indlæringsperiode, forløbet er beskrevet til at vare.

4.4 Projektleders logbog

Projektleders *Logbog SOS* (ULF, 2022) er ført i perioden januar 2020 til januar 2022 og indeholder projektleders refleksioner i perioden samt noter fra SOS-samtalegrupper. Her er et sammenskriv af noter fra de fire faser.

Fase 1:

Her er fokus på projektets formål sammenholdt med ULF værdien, som er, at mennesker med et udviklingshandicap har selvbestemmelse i eget liv. Selvbestemmelsen kan være svær at leve op til i takt med, at digitalisering bliver mere og mere udbredt, idet brug af digitale medier for nogen mennesker med et kognitivt handicap er en udfordring.

Fase 2:

I denne fase udvikler projektleder og projektchef undervisningsmaterialer, struktur og indhold. Dette tilrettelægges med fokus på de kompetencer, som der forventes, at deltagerne skal have ud af at være i en SOS-gruppe. Der udarbejdes en tidsplan for pilotprojektet. Deltagernes evaluering skal indgå som data i evalueringsrapporten, og der udfærdiges et afkrydsningsskema, hvor der er tre svarmuligheder på konkrete spørgsmål: 'ja', 'måske' og 'nej'. Styregruppens medlemmer udpeges fra foreningen ULF således, at der er 3 medarbejdere fra ULF kontoret og 4 repræsentanter fra lokalkredsene.

Fase 3 og 4:

Projektet igangsættes efter den skitserede tidsplan (oversigt 1) - og ud fra de mulige forhold. Der tages beslutning om, at nogle temaer skal tilrettelægges, så de kan gennemføres online. Antallet af frivillige falder i løbet af efteråret.

Projektleder noterer sig flere gange, at ansvaret hos en frivillig opleves forholdsvis stor. For at imødekomme dette fødes ideen om at benytte sig af erfaringer fra projektet *ULF-tolke* (Stenderup, 2021; ULF, 2019b), der er kendetegnende ved at rekruttere frivillige uden handicaps. Det er her 'FUT' kommer ind i processen (se figur 1). Undervisningsplan og undervisningsmateriale justeres således, at de er velegnet til brug af FUT. Implementering af FUT gennemførtes dog ikke, idet der var udfordringer i forbindelse med Covid19.

Der kunne have været flere deltagere, hvis covid19 ikke havde sat rammerne for fysisk tilstedeværelse. Eksempelvis at ULF medlemmer ville have haft nemmere ved at invitere venner med i SOS-gruppernes aktiviteter – også venner som ikke er ULF-medlem.

Gennem projektet er det ikke lykkedes, af få frivillige til alene at stå for SOS-arrangementer for en SOS-gruppe. Det kræver mere undervisning af frivillige. Rekruttering af frivillige uden handicaps er en oplagt struktur at arbejde videre med.

4.5 Møder i styregruppen

Evaluator er medlem af styregruppen. Der er afholdt 3 ud af 4 planlagte styregruppemøder⁸. Temaer er:

- Præsentation
- Gennemgang af projektet og status – hvor langt er projektet nået i forhold til nøgletal (projektleder)
- Orientering fra kredse – hvordan går det? (rep. fra ULF)
- Status på undervisningsmaterialet og anvendelse heraf, herunder afprøves dialogkort indenfor et udvalgt tema (ULF, 2021d)

Er der noget, som ULF medlemmerne oplever svært, eksempelvis at være eneansvarlig som 'frivillig', bliver det italesat og drøftet på styregruppemøder. Ligeså gør deltagerne fra ULF opmærksom på, hvis der er temaer/materialer, de er glade for. Helt konkret blev der på styregruppemødet i november nævnt bibliotek og e-bøger (bilag 4) kaldet 'lyttebogklub'. Ligeledes videregiver ULF medlemmerne gerne ønsker om temaer, som de gerne vil have mere viden om. På styregruppemøde i november blev eksempelvis fremsagt et ønske om få mere viden om og småopgaver vedrørende byrådspolitik.

4.5.1 Vurdering

Helt overordnet oplevede jeg en god stemning på styregruppemødet. Projektleder fremstår tydelig i sin kommunikation ved formidling af punkterne. Det oplevedes anerkendende og meningsfuldt, at alle deltagerne til styregruppemødet afprøvede dialogkort fra undervisningsmaterialet. Dette bidrog til at fastholde fokus på mødets dagsorden samtidig med, at jeg iagttog genkendelighed af øvelsens metode hos ULF medlemmerne. ULF medlemmerne ville gerne berette om status fra lokalkredse, uanset om det, de bragte på banen var noget, de var usikre på, noget de var glade for eller noget de havde ønsker om at få mere materiale og viden om.

Styregruppes sammensætning, mødernes indhold og placering i projektperioden er et godt eksempel på udveksling og udvikling af viden mellem input fra ULF medlemmer og projektledelse, præcis som det er beskrevet i ansøgningen (ULF, 2019a, s. 5), og illustreret gennem figur 1 (side 9).

5 Analyse – frivillige og borgere

Til analyse af nøgletal anvendes data fra *Overblik.noter* (ULF, 2021e). Tallene er sammenfattet i et excel-ark med i alt 10 faner: "målsætning, uddannelse af frivillige, styregruppe, tidsplan, undervisningsmateriale, SOS-grupper, temamøder, evalueringsark, aktiviteter og sociale aktiviteter".

I det efterfølgende indgår data fra fanerne: 'uddannelse af frivillige', 'SOS-grupper', 'temamøder', 'evalueringsark', 'aktiviteter og sociale aktiviteter'.

---

⁸ Mødet planlagt til afholdelse i maj 2021 blev aflyst, da der ikke havde været aktiviteter i foråret 2021 (pga. Covid19).

5.1 Opgørelse over deltagere i projektet og statistik over fremmøde

Data fra 'uddannelse af frivillige' viser, at 37 frivillige var tilmeldt til et kursusforløb, som i alt varede tre dage (1/5, 12/9 og 14/11). Der var repræsentationer fra byer/kredse i hele landet. 2 tilmeldte blev forhindret, hvilket vil sige, at 35 frivillige gennemførte.

Data fra 'SOS-gruppe' viser, at der var 3 lokalkredse tilmeldt pilotprojektet i fase 2. Derudover var der 16 lokalkredse tilmeldt i fase 3 og 4. Det fremgår, at der var 4 ud af de 16 lokalkredse i fase 3 og 4, som ikke havde interesse i at indgå med SOS-grupper, men udelukkende var interesseret i uddannelse af frivillige. I de tilbageblevne 15 kredse⁹ var der planlagt SOS-møder indenfor den 5 måneders periode, som er beskrevet i projektbeskrivelsen og med intervaller, der ligger tæt på hver 14. dag.

Covid19 medførte flytning af aktiviteter eller aflysninger. Et par kredse har kunnet gennemføre det planlagte forløb uden aflysninger. Størstedelen af kredsene har gennemført planlagte forløb ved at flytte et eller flere møder. En lokalkreds i fase 2 blev helt aflyst grundet Covid19, og en lokalkreds i fase 3 og 4 stoppede deres medvirken midtvejs.

5.1.1 Vurdering

Det er evaluators vurdering, at nøgletal, der vedrører antal deltagere og antal mødegange, er nået. Målet var 36 frivillige og mindst 96 deltagere¹⁰ i SOS-grupper over et forløb på 5 måneder (se 3.2.1 og 3.2.2).

5.2 Oversigt over sociale aktiviteter i lokalkredsene

Data fra 'sociale aktiviteter' viser, at 5 lokalkredse har haft mulighed for at arrangere sociale aktiviteter i eksterne miljøer. Dette er kanoture, overnatning i shelters, ture i dyrehaver, strøgtur og cafebesøg samt fællesspisning på Street Food. En enkelt lokalkreds har lavet 2 arrangementer.

5.3 Evalueringsark og samtalegruppe – frivillig og deltager

Data fra 'evalueringsark' viser i oversigt 2, at der er foretaget en sammenskrivning af evalueringsspørgsmålene (bilag 3a):

	Ja	Måske	Nej
Har du lært noget nyt?	82,72	12,02	4,20
Er du blevet bedre til at søge informationer?	65,97	25,87	7,68
Er du blevet bedre til at fortælle andre om en nyhed?	70,08	27,31	1,53
Er du blevet bedre til at tale med andre om en nyhed?	75,16	21,37	1,60
Føler du dig bedre tilpas og mere glad efter du er startet i gruppen?	77,92	20,62	0,73
Kommer du til næste gruppemøde?	85,92	5,57	7,57
Har skrevet frivilligt arbejde på i nederste felt på skemaet	42,83		

Oversigt 2: Sammentælling af svarene fra udleveret evalueringsarket i procenter (ULF)

Oversigt 2 kombineres med nøgletal og fremstilles i oversigt 3, som præciseres i næste afsnit.

⁹ 3 SOS-grupper start i fase 2 og 12 SOS-grupper start i fase 3/4

¹⁰ I afsnit 5.3.1 fremgår det, at der er 197 besvarede evalueringsskemaer.

5.3.1 Nøgletal – er målene indfriet

Som tidligere nævnt, er det ingen enkel transponeringsproces at sammenfatte kvalitative oplevelser og udsagn og kvantitative nøgletal, eksempelvis hvordan en besvarelse i feltet 'måske' skal fortolkes? Lægges 'Ja' og Måske' sammen fremstår resultatet med et indtryk af, at målene er indfriet. Vælges at lade 'Ja' stå alene vil resultatet fremstå med et indtryk af, at flere mål ikke er indfriet.

I samarbejde med foreningen ULF har jeg derfor valgt at præsentere begge udgaver. Besvarelser 'Ja' og 'Måske' lægges sammen: **omregning i % 1** og 'Ja' står alene: **omregning i % 2¹¹**.

Der er indkommet 197 besvarelser fordelt på sammenlagt 10 mødegange i hver af de deltagende kredse.

Type	Ønske I %	Antal besvarelser	Omregning i % 1 (ja + måske)	Vurdering	Omregning i % 2 (ja alene)	Vurdering
Opnåelse af højere selvværd og forbedrede sociale kompetencer	90	197	99%	Målet indfriet	78%	Målet ikke indfriet - men på vej
Vil lytte/se/læse nyheder	100	197	92%		66%	Målet ikke indfriet men påbegyndt
Lære at søge nyheder og information	80	197	92%	Sammenlagt med ovenstående: Målet indfriet	66%	Målet ikke indfriet - men på vej
Efter 5 måneder give udtryk for at har ny viden om hvordan civilsamfund og samfund fungerer	90	197	Kan ikke direkte aflæses		Kan ikke direkte aflæses	
Oplever at have været i dialog omkring nyheder	80	197	97%	Målet indfriet	70/75 %	Målet ikke indfriet - men godt på vej
Deltaget i min. 2 dialogmøder i lokalområdet, har udtrykt egen mening og kommet tilbage til gruppen med egne overvejelser	70	197	Se ovenfor	Se ovenfor	70/75%	Målet indfriet
Få opgaver som frivillig i lokalkreds eller andet (efter 5 mdr.)	50	197	43%	Målet ikke indfriet - men godt på vej	43%	Målet ikke indfriet - men godt på vej

Oversigt 3: Nøgletal og besvarelser.

5.3.2 Samtalegrupper

Der er gennemført samtalegruppe/gruppeinterview i fire lokalkredsene (bilag 3b) med i alt 20 deltagende informanter. Evaluators har udarbejdet en konkluderende sammenskrivning af de fire referater. Deltagere, lokaliteter samt aktiviteter er anonymiseret og sammenskrivningen er vedlagt som bilag 3c. Her er et kort resume.

Alle informanter oplyser, at de har været godt tilfredse med forløbet. Det tilkendegives, at forløbet med et møde hver 14 dag i en 5 måneders periode for nogle er oplevet tæt og massivt. Informanter tilkendegiver, at de har lært rigtig meget. Særligt viden omkring

¹¹ Procenter opgøres ikke i decimaler og afrundes til nærmeste hele tal efter normal anvendt praksis.

civilsamfundet og flere konkrete aktiviteter, eksempelvis 'lyttebogklub', fremhæves. Nogle informanter tilkendegiver, at de både undervejs og efterfølgende har været til møder, hvor de er kommet frem med egne synspunkter. Det fremgår, at særligt i egen SOS-gruppe, er der stor lyst til at debattere og komme frem med synspunkter.

Informanterne udtaler, at Covid19 har sat flere begrænsninger i projektet, eksempelvis nævnes et ønske om, at flere medlemmer af ULF havde deltaget, hvilke typer af mødeformer (fysisk/online) og aktiviteter, det har været muligt at planlægge og gennemføre, og at det har været svært med aflysninger og flytning af tidspunkter.

Informanter tilkendegiver også, at der har været vanskeligheder med at finde velegnede lokaler til aktiviteter, og at der gennem projektperioden har været udfordringer med at få deltagere nok til at melde sig til SOS-gruppen-arrangementer. Nogle lokalkredse har løst de to nævnte udfordringer ved at lave arrangementer sammen men en anden lokalkreds. Eksempelvis er Frederikshavn og Aalborg¹² gået sammen – se <https://www.ulf.dk/kredse/frederikshavn-kreds/>. Det oplevedes dog, at den fysiske afstand kan være en udfordring.

Hovedparten af informanterne anbefaler gerne deltagelse i en SOS-gruppe til andre. Flere informanter tilkendegiver, at de ikke føler sig parate til selv at stå for et SOS-forløb, men at de gerne vil, hvis der er støtte at hente i foreningen ULF.

5.3.3 Vurdering

Ved den gule sammentælling (oversigt 3) – omregning i % 1 -, hvor 'måske' lægges sammen med 'ja' og sammenholdes med nøgletal er

- 6 mål indfriet
- 1 mål er ikke indfriet men godt på vej

Ved den grønne sammentælling (oversigt 3) – omregning i % 2 -, hvor besvarelsen 'ja' sammenholdes med nøgletal er

- 1 mål indfriet
- 3 mål ikke indfriet men godt på vej
- 2 mål ikke indfriet men på vej
- 1 mål er ikke indfriet med påbegyndt.

Med et samlet blik på nøgletal, evalueringsskema og referat af samtalegrupper, er det min vurdering, at formål og mål, som er rettet mod ULF medlemmerne på borgerniveau, overvejende kan betragtes som værende indfriet eller godt på vej.

I begge sammentællinger tilkendegiver 43%, at de gerne vil være frivillig. Informanterne fra samtalegrupperne tilføjer, at de gerne vil være frivillig, men at de har behov for støtte. Dette tyder på, at projektet næsten er nået i mål¹³ med at styrke interesse for at lave SOS-gruppemøder samtidig med, at ikke alle føler sig klar til at være eneansvarlig. Mit synspunkt på dette er, at det er et godt resultat.

---

¹² Frederikshavn og Aalborg er mit eksempel og afspejler ikke, at det var her udfordringer blev oplevet.

¹³ 50% var målet.

6 Det organisatoriske niveau

6.1 Interview projektleder

I interviewet lagde jeg vægt på at evaluere på projektets metoder¹⁴ og sammenhæng mellem mål og resultater, som er det foreningen ULF gerne vil have svar på (afsnit 3.4).

Med udgangspunkt i evalueringsskemaer fra frivillige og deltagere og essensen af samtalegruppernes levering af data (se afsnit 5) er spørgerammen til projektleder formuleret (bilag 3d).

Interviewet er fastholdt ved en konkluderende sammenskrivning, som efterfølgende er godkendt af projektleder (bilag 3d). Her et kort resume:

- Undervisningsmateriale med 10 forskellige temaer og intensitet gennem 5 måneder var svært.
- Gentagelse af tema foreslås.
- Bootcamp med 3 sammenhængende dage foreslås.
- Tilslutter sig at materialet er ambitiøst.
- Frivillige uden handicap = FUT, skal tænkes ind i lignende projekter. Ulempe ved denne løsning er rekruttering af deltagere til SOS-arrangement, da FUT ikke nødvendigvis kender borgere, bosteder mv.
- Undervisningsmaterialet (Den Sorte Boks) har fanget relevante temaer og har fungeret godt.
- Deltagere har brugt flere elementer fra Temaer og tilegnede kompetencer.
- Pt. er det ikke helt op mod 12 kredse, der vil fortsætte arbejdet med SOS.
- Forankring af SOS-projektet i ULF lokalkredse og i kommuner vil forløbe på samme måde som med andre af ULF projekter, eksempelvis ved at gøre SOS til et salgbart kursus/forløb.
- Forskellige niveauer for aktiviteter.
- ULF medlemmer er forskellige, har forskellige behov og fungerer på meget forskellige måder.
- Et differentieret materiale vil kunne løse denne udfordring.

6.2 Vurdering

Helt overordnet er det evaluators vurdering, at foreningen ULF gennem projektet har fået viden om, hvordan undervisningsmateriale kan udvikles, gennemføres og forandres undervejs, så det er anvendeligt i forhold ULF medlemmernes aktuelle ønsker og behov. Erfaringer med uddannelse af frivillige og ledere til SOS-grupper har vist, at der i flere tilfælde end antaget, er brug for at der deltager FUT som medansvarlige for gennemførelse af aktiviteter – i en form for kombi-løsning. En sådan kombi-løsning kan foreningen ULF med fordel tænke med i fremadrettede projektansøgninger.

På trods af projektets strukturelle udfordringer, er det min vurdering, at foreningen ULF har fået brugbar viden om, hvordan et undervisningsmateriale og en undervisningsstruktur kan konstrueres, så den fungerer bedst muligt. Under forløbet har projektlederne udviklet, tilpasse og beskrevet en manual for undervisningsmaterialet,

---

¹⁴ I den sammenhæng kan metoder forstås som undervisningsmaterialets indhold / 10 temaer.

således at projektledere, FUT og frivillige samt borgere kan bruge enten det samlede materiale eller dele af det.

Undervisningsmaterialet og omfanget af temaer samt forventninger om antal mødegange oplevedes for højt for de fleste frivillige. Fremadrettet vil en differentieret udgave og mere langstrakt forløb nok være at foretrække. Et synspunkt projektleder er enig i. Dette også set i lyset af, at de enkelte lokalkredse har forskellige tidshorisonter bag deres eksistens og organisering, er opstået på forskellige grundlag og har medlemmer, der har forskellige typer af udviklingshandicap.

Det er evaluators vurdering, at medlemmer i foreningen ULF samlet set er blevet styrket i kommunikative færdigheder, har fået kompetencer i at arrangere SOS-aktiviteter, at arbejde virtuelt over Teams og eksempelvis anvende virtuelle aktivitetstilbud, som eksempelvis 'lyttebogklub'. Dermed har de deltagende borgere fået ny viden gennem deres tilstedeværelse i en SOS-gruppe. På trods af at det ikke på nuværende tidspunkt kan dokumenteres, at 12 lokalkredse vil forsætte med SOS-grupper, så har projektet bidraget til, at frivillige og borgere engagerer sig i sociale fællesskaber i højere grad end tidligere.

Projektleder forudser, at SOS-projektet vil forankre sig i lokalkredse og kommuner fremadrettet. En vurdering, jeg er enig i.

Billede 5: SOS-grupper fra Aarhus og Favrskov til demonstration i Aarhus.

7 Afrunding og anbefalinger

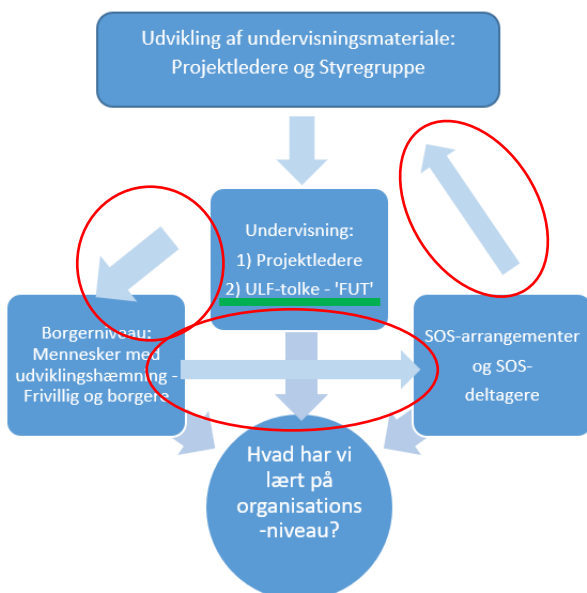
Formålet om at etablere SOS-grupper som på den ene side skal være med til at oplyse ULF medlemmer om civilsamfundet generelt samt bidrage til kommunikative evner, og på den anden side at igangsætte sociale fællesskaber og aktiviteter på forskellige vis, fremstår som en naturlig del af foreningen ULF s værdier og intentioner.

Covid19 fik indflydelse på gennemførelsen af SOS-projektet. Jeg vil dog fremhæve, at foreningen ULF på mange måder har indfriet eller næsten indfriet de ønskede nøgletal. Både i forhold til øgede kompetencer hos ULFs medlemmer og i forhold til projektets formål om at udlede ny viden på det organisatoriske niveau i foreningen ULF.

SOS-projektet i sin oprindelig form var velargumenteret i projektansøgningen, og jeg vurderer, at projektets indholdsmæssige temaer til stadighed vil være relevante og velegnede til målgruppen. Jeg er enig med projektledelsen i, at projektet er et velegnet grundlag for et kursusprodukt, som kommuner og bosteder fremadrettet kan lade sig inspireret af og implementere.

Evalueringen peger på forskellig vis på, at strukturen i sit udgangspunkt var forholdsvis kompliceret. Det var et komprimeret undervisningsforløb med mange temaer fordelt på 5 måneder. Det er min umiddelbare vurdering, at nøgletallene var ambitiøst høje og en svær opgave at indfri til fulde. Ej heller hvis Covid19 ikke havde styret mulighederne for afvikling af aktiviteter. Set i det perspektiv, er de procenter, der er opnået et flot resultat. Og det peger ligeledes på, at foreningen ULF allerede i den indledende fase gjorde brug af erfaringer og viden om, hvordan undervisning kan være med til at styrke kommunikationskompetencer og tilrettelægge sociale fællesskaber.

Projektets organisatoriske struktur har på flere måder vist sig at være nyttig. Strukturen blev præsenteret således i figur 1 på side 8.

Styregruppe, som er sammensat af medlemmer fra foreningen ULF, projektledelse og evaluator sikrer, at undervisningens indhold udvikles i samarbejde og i en dynamisk proces. Projektleder benytter sig af viden fra tidligere ULF-projekter, og styregruppemedlemmerne informeres og tester konkrete dialogsspørgsmål undervejs. Således får projektleder relevante og vedkommende reaktioner på, hvordan ULF repræsentanterne tilgår øvelserne. Styregruppens sammensætning har bidraget til, at ULF-repræsentanterne kan fremføre ønsker og forandringer, som de undervejs har oplevet, der er behov for. Det er processen illustreret gennem pilene i de røde cirkler, der er værd at bemærke. Evaluator som medlem af styregruppen giver evaluator aktuelt og god indsigt i ULF medlemmernes ønsker og synspunkter.

Sammenskrivning fra samtalegrupper og evalueringsskemaer understøtter, at FUT (understreget med grønt i figuren) bør fortsætte med at indgå i samarbejde med SOS-ledere både omkring undervisning og gennemførelse af sociale arrangementer. Samtidig peger projektleder på, at det er væsentligt, at fastholde ULF-medlemmer som hovedansvarlige for SOS-grupper. Pointerne her er, at ULF-medlemmernes eget netværk har en betydelig funktion, idet de har implicit viden om hvilke områder og temaer, der kan være aktuelle i den enkelte kreds.

Flere datakilder peger på forskellig vis på forslaget om det, vi har kaldt en 'kombi-løsning'. En kombi-løsning som model ser jeg som ny viden og jeg vil anbefale, at foreningen ULF udvikler den model. ULF s værdigrundlag og fokus har hidtil været rettet mod, at rådgivning skal foregå fra egne medlemmer til egne medlemmer. Og det beskrevne projekt er beskrevet og gennemført med udgangspunkt i den tankegang. Jeg foreslår derfor foreningen ULF et mildt paradigmeskifte i nogle af deres fremadrettede projekter. Jeg forestiller mig, at en kombi-løsning kan rummes indenfor ULF s værdigrundlag, men også udenfor foreningen ULF. Dermed kan den viden ULF har, måske nå bredere ud.

Begrebet samskabelse kan beskrive et sådant samarbejde:

"Samskabelse er en proces, hvor borgere, civilsamfundet, offentlige aktører og/eller private aktører indgår i ligeværdige samarbejder om at udvikle innovative og langsigtede sociale løsninger på en kollektiv opgave eller et samfundsmæssigt problem"

(<https://vidensportal.dk/voksne/civilsamfund/samskabelse>)

Min anbefaling er, at samskabelse mellem foreningen ULF s medlemmer og frivillige, der ikke har en udviklingshandicap - eksempelvis ULF-tolke - i første omgang tænkes ind i forbindelse med salg af SOS-produktet og ved samarbejde med kommuner, bosteder mv.

Samskabelse som begreb kan også danne grundlag i produktudvikling af nye projekter i foreningen ULF.

Referenceliste

Foreningen LEV (u.å.). *Hvad er udviklingshandicap?* Hentet 18. nov. 2021 <https://www.lev.dk/viden-om/hvad-er-udviklingshandicap/>

Foreningen ULF (u.å.). Hentet 18. nov. 2021 <http://www.ulf.dk/>

Foreningen ULF (u.å.). *Aktiviteter*. Hentet 24. jan. 2022 <https://www.ulf.dk/aktiviteter/>

Foreningen ULF (u.å.). *Kredse*. Hentet 18. nov. 2021 <http://www.ulf.dk/kredse/>

Foreningen ULF (u.å.). *Om ULF*. Hentet 18. nov. 2021 <http://www.ulf.dk/ulf/>

Foreningen ULF (u.å.). *Projekter ULF-KREDS-TOLKE*. Hentet 24. jan. 2022 <https://www.ulf.dk/projekter/ulf-kreds-tolke/>

Socialstyrelsen (u.å.). *Samskabelse*. Hentet 27. jan. 2022 <https://vidensportal.dk/voksne/civilsamfund/samskabelse>

Stenderup, T. (2021). *Evalueringsrapport ULF-tolke*. ULF <http://www.ulf.dk/wp-content/uploads/2021/11/Evalueringsrapport-ULF-tolke.docx.pdf> hentet 24.

ULF (2019a). Ansøgningsskema vedr. *ULF – Sammen om samfundet* [Upubliceret ansøgning fra ULF]

ULF (2019b). *ULF-tolke*. [upubliceret projektbeskrivelse].

ULF (2020). *ULF SOS Sammen om samfundet – SOS-gruppe*.

ULF (2021a) *Den sorte boks*.

ULF (2021b). *UndervisningsplanSOS*. [Upubliceret Word-dokument].

ULF (2021c). *Øvelser SOS*. [Upubliceret Pdf.-fil].

ULF (2021d). *Styregruppemøde 3*. [Upubliceret Powerpoint oplæg].

ULF (2021e). *Overblik.noter*. [Upubliceret Excel-ark].

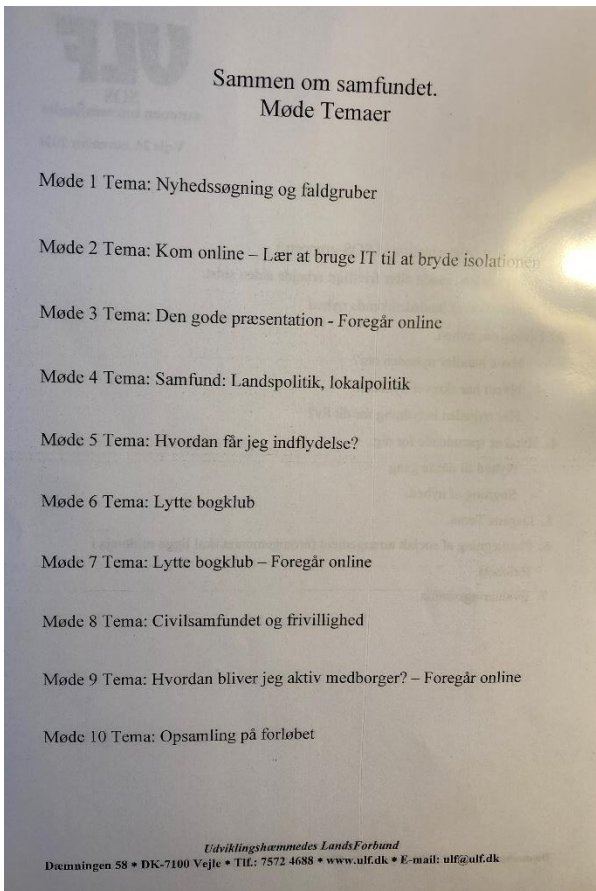
ULF (2022). *Logbog SOS*. [Upubliceret Word-dokument].

Bilag 1 Pakkeliste – Den Sorte Boks

PAKKELISTE – Den Sorte Boks	Antal
SOS – vejledning til borgerne: Printes i A4 og sættes ryg omkring.	20 stk.
Øvelser: Printes i A4 med bagside (Indb. Lang led (åbn mod vns./opcd) ,skæres derefter til og lamineres.	4 sæt.
Standard dagsorden: Skal printes i A4 med udskrift på begge sider, (Indb. Lang led (åbn mod vns./opcd.)	20 stk.
Evaluerings ark: Skal printes i A4	20 stk.
Diplom SOS: Skal printes i A4	20 stk.
Demokrati spilet: Skal printes i A4. Derefter skæres ud og lamineres	1 sæt.
Registreringsskema ULF Fælles: Skal printes i A4	2 stk.
Kuglepenne:	4 stk.
Refusionsbilag: Skal Printes i A4	10 stk.
USB-pind med alle power point på:	1 stk.
Label til låg udvendig	1 stk. på låget

Bilag 2 Oversigt Sammen om samfundet Møde Temaer

Sammen om samfundet.
Møde Temaer

Møde 1 Tema: Nyhedssøgning og faldgruber

Møde 2 Tema: Kom online – Lær at bruge IT til at bryde isolationen

Møde 3 Tema: Den gode præsentation - Foregår online

Møde 4 Tema: Samfund: Landspolitik, lokalpolitik

Møde 5 Tema: Hvordan får jeg indflydelse?

Møde 6 Tema: Lytte bogklub

Møde 7 Tema: Lytte bogklub – Foregår online

Møde 8 Tema: Civilsamfundet og frivillighed

Møde 9 Tema: Hvordan bliver jeg aktiv medborger? – Foregår online

Møde 10 Tema: Opsamling på forløbet

Udviklingshæmmedes LandsForbund
Dæmningen 58 • DK-7100 Vejle • TEL: 7572 4688 • www.ulf.dk • E-mail: ulf@ulf.dk

Bilag 3a Evalueringsskema

Evaluering SOS-møder

Dato: _____

SOS-gruppe: _____

	JA	MÅSKE	NEJ
Har du lært noget nyt?			
Er du blevet bedre til at søge informationer?			
Er du blevet bedre til at fortælle andre om en nyhed?			
Er du blevet bedre til at tale med andre om en nyhed?			
Føler du dig bedre tilpas og mere glad efter du er startet i gruppen?			
Kommer du til næste gruppemøde?			

Har du deltaget i møder eller frivilligt arbejde siden det sidste SOS-møde?

Ja _____

Nej _____

Hvis ja, hvor og hvad handlede det om? _____

Bilag 3b Spørgsmål til gruppeinterview

Hvordan har forløbet været?

Hvad ved du om samfundet:

Undervisningsmaterialet:

Har du været med til dialogmøde, hvor du sagde din mening:

Vil du selv arrangere et SOS-forløb:

Vil I kunne gøre det selv i kredsen:

Ekstra noter:

Bilag 3c Uddrag og udsagn fra samtalegrupper/gruppeinterview

Spørgsmål	Sammenskriv af svar – forkortet af evaluatør
<p>Hvordan har forløbet været?</p> <p>Hvad tænker I om SOS?</p>	<p>"Der var udfordringer med at finde lokaler"</p> <p>"Det var spændende."</p> <p>Der var for lang afstand (fysisk (red.)) mellem deltagerne."</p> <p>"At mødes en gang om ugen var lidt for meget."</p> <p>"Det har været en udfordring at finde deltagere."</p> <p>"Jeg har lært mere om ytringsfrihed, end jeg vidste før."</p> <p>"Det har været godt at være sammen med en anden kreds."</p> <p>"Vi har lært nye ting, spørgsmålene var gode (evaluering)."</p> <p>"Det er en fin måde at samarbejde på. Vi bliver spurgt alle sammen. Der er et tema hver gang."</p> <p>"Det har været rigtig godt at lære nye ting. Teams og eReolen. ULFs online aktiviteter".</p> <p>"En runde, hvor om siden sidst" er godt.</p> <p>Vedr. møde hyppighed: "hyggeligt at mødes en gang hver 14. dag. Overvej at sætte det til 5 gange / gør mødegangene lidt længere".</p> <p>"Jeg er blevet lettet over, at vi lærte om nyheder og sådan lidt forskelligt".</p> <p>"Det har været godt med lokalpolitik".</p> <p>"Vi er blevet klogere på mange forskellige ting".</p> <p>"Positivt, og vi fik virkelig vendt nogle debatter omkring kommunalpolitik".</p> <p>"Lyttebogklub var rigtig godt".</p> <p>"Flere SOS-møder".</p> <p>"Der skulle have været flere medlemmer med" (herefter fremkommer informanterne med mange forslag til hvordan).</p> <p>"Det er en dum tid den lå på, her under Corona. Derfor tænker jeg, det kunne være rigtig fedt, hvis man kunne lave sådan et kursus på et senere tidspunkt".</p>
<p>Hvad ved du om samfundet?</p> <p>Er du blevet bedre til at søge nyheder?</p>	<p>"At man skal være mere opmærksom på Fake News."</p> <p>En fortæller, at det er meget svært at finde ud af, om en nyhed er rigtig eller forkert. Flere af deltagerne giver udtryk for, at det er svært med nyhederne.</p> <p>"At man har ytringsfrihed. Og man skal holde en pæn tone uden at bruge grimme ord."</p> <p>"Demokratisk samfund, vi har et folkestyre, som folket har valgt hver 4. år.</p> <p>"Handicappolitiske holdninger skal ikke undermineres."</p> <p>"At magten er delt op i tre."</p> <p>"Jeg kunne rigtig godt lide de videoer, I havde lavet. De forklarer det hele"</p> <p>"Det beskrev rigtig meget, så man fanger tingene og fik noget ud af det"</p> <p>"Lokalpolitik har været rigtig godt".</p> <p>"Vi har ytringsfrihed. Der er mange lande i verden, hvor de ikke har det".</p> <p>"Samfundet er også et fællesskab". I Danmark tager vi imod alle folkeslag, der er bare nogle vi gerne vil af med igen". Der opstår en længere debat desangående (red.).</p> <p>"Vores grundlove beskytter os rigtig meget".</p> <p>"De siger også Danmark skal være et grøn og bæredygtigt samfund".</p>
<p>Undervisningsmaterialet?</p> <p>Har du fået ny viden under SOS-møder?</p>	<p>"Teksten bliver understøttet af, at vi snakker om det."</p> <p>"Hvis der er ord i teksten, som er svære at forstå".</p>

	<p>"Hvis der er noget, som ikke kan oversættes til ULF-sprog, så kan man få det forklaret."</p> <p>"Du (...) var god til at undervise."</p> <p>"Lyttebogklub har været rigtig godt".</p> <p>"Demokratispillet var godt. Det kan man også bruge en anden gang, ikke nødvendigvis i forbindelse med SOS, men bare generelt".</p>
<p>Har du været til dialogmøde, hvor du sagde din mening?</p> <p>Er du blevet bedre til at fortælle andre om en nyhed?</p>	<p>"Man skal være klar til at sige sin mening. Det kan være svært, hvis man ikke har ordet i sin magt."</p> <p>"Jeg har været til et politisk møde, hvor jeg kom ud med min mening."</p> <p>"Jeg har været til møde, hvor alle organisationer samles".</p> <p>"Hvis man synes, at man er enig, så kan man sige det, hvis man er uenig, så kan man stille flere spørgsmål."</p> <p>"Da jeg var på en arbejdsplads."</p> <p>Det var ... .. med det. Der sagde jeg fra, jeg havde min jobkonsulent med."</p> <p>"Jeg skal til samtale hos ... Jobcentret med, hvordan det går på mit arbejde."</p> <p>"Et møde med ..., ... omkring mit rum, hvor der er skimmelsvamp i".</p> <p>"Aktivitetsmøder, hvor vi kan ønske, hvad vi gerne vil lave af aktiviteter. Kan der findes billigere steder at tage ud og spise?"</p> <p>Flere siger, at det har været rigtigt godt at fortælle om sit arbejde og at det var spændende at høre om andres arbejde.</p>
<p>Vil du anbefale andre at deltage i SOS?</p>	<p>"Det kunne være en god ide."</p> <p>"Det kommer an på, hvem der har undervisningen."</p> <p>"Hvis jeg kan få noget ud af det, så er der sikkert også andre, der kan."</p> <p>"Man kan få indblik i frivillighedens verden."</p> <p>"Det vil styrke din personlighed på den frivillige måde."</p> <p>"Det skal anbefales til andre. Uanset hvor man er frivillig."</p> <p>Det er et must, for man får lært en masse om frivilligt arbejde på den måde."</p> <p>"Jeg vil nok ikke anbefale det, hvis det er en gang om ugen."</p> <p>"Man gør folk glade på den måde, at man anbefaler det."</p> <p>"Ja, fordi man lærer noget om Danmark og om det, der sker rundt omkring én i den virkelige verden".</p> <p>"Man får hjælp til at lære".</p> <p>"Man lærer også noget om de andre i gruppen".</p> <p>"Jeg har lært at gå online".</p> <p>"Jeg tror, at andre kunne få gavn af SOS".</p> <p>"Det er en god måde at få folk til at forstå, hvorfor de skal stemme".</p> <p>"Man kan også høre andres meninger til sådan et SOS-møde"</p>
<p>Vil du arrangere SOS for at andre kan deltage?</p> <p>Vil I kunne gøre det selv i kredsen?</p>	<p>Flere kommenterer dette, som sammenlagt giver dette billede:</p> <p>"Ikke hvis jeg skal stå for det alene."</p> <p>"Hvis rammerne er til det, men ikke alene."</p> <p>"Ikke alene, sammen med andre".</p> <p>"Måske en eller to gange. Man kunne sørge for at få de frivillige med, så vil jeg gerne stå for det."</p> <p>"Når jeg er tryk i emnet kan jeg tage ud og holde et foredrag i det."</p> <p>"Ja"</p> <p>"Jeg er bange for, at der ikke kommer nok til sådan et forløb."</p> <p>"Vi skal have lagt en strategi, så kredsen bliver mere udbredt i ..., for lige nu føler jeg, at folk ikke rigtig kender os"</p> <p>"Den var lidt tricky den der, synes jeg"</p>

	<p>"Jeg ville nok sige ja, men jeg ved bare ikke, om der vil komme særlig mange"</p> <p>"Hvis man kan finde en måde at vise, det er spændende på, så der er flere, der gerne vil deltage"</p> <p>"Jeg tænker jo godt, vi kan klare os selv. Vi kan eventuelt bare trække de frivillige hjælpere med ind over".</p>
Ekstra noter.	<p>Der er ønsker om at afholde kurser i år (2022) eller måske næste år.</p> <p>"Der er tryghed i, at der kommer en man kender."</p> <p>"Man vil jo gerne det hele, men ... man kan jo ikke det hele."</p> <p>"Nogle gange er det rart at komme til noget, som er forberedt."</p>

Bilag 3d Spørgeramme og referat - projektleder

Ifølge projektbeskrivelsen vil ULF foreningen gerne have svar på:

- Har fået **ny viden** om, hvordan udviklingshæmmede kan deltage i civilsamfundet
- Har fået udviklet undervisningsmateriale til Sammen-om-samfundet, som kan bruges fremover
- Har fået **erfaring for at uddanne** ledere af Sammen-om-samfundet grupper og vil fortsætte med dette
- Har fået en **styrket indsats** ved uddannelse af 32 frivillige gruppeledere
- Forudser, at **flere** udviklingshæmmede vil gå fra at være deltager til **engagere** sig som frivillig i lokalkredse
- **Ønsker** at mindst 12 lokalkredse **vil forsætte** med at afholde Sammen-om-samfundet grupper efter projektperiodens afslutning (ULF, s. 6-7)

Projektleder, Jonas Riis (JR) – interview afholdt over Teams den 26. jan.

Sammenskrivning af interview. Interview foreligger som optagelse. Sammenskrivningen er godkendt af informant. Spørgeguide ses øverst på siden.

Hvilken ny viden har projektet givet dig, som projektleder og hvilken ny viden bringer du videre til foreningen ULF?

Nedenstående opmærksomhedspunkter kan foreningen ULF bruge fremadrettet:

JR gør opmærksom på, at struktur og form med fordel kan ændres. Den model, der blev brugt var vanskelig for både frivillige og deltagere. 10 mødegange er svære at overskue. JR har mødt lidt modstand fra frivillige og deltagere i forhold til mængden af den tid, de forventes at bruge. Så eksempelvis kan der laves et mere koncentreret forløb med uddannelse af frivillige (SOS-gruppeledere). Det kan evt. foregå som bootcamp i tre sammenhængende dage i stedet for løsvævne dage.

JR har opnået viden om, at der var for lidt undervisning. JR påpeger, at afvikling af flere forløb (om de samme temaer) vil klæde frivillige bedre på.

JR nævner, at frivillige uden handicap skal tænkes ind i et lignende projekt. I ULF-tolke projektet arbejdede foreningen ULF for første gang med kursusforløb til mennesker uden udviklingshandicap = FUT. I referatet her bruger vi nu begrebet FUT om den målgruppe.

FUT kender ikke deltagerne rundt omkring eller bosteder mv. Således påpeges, at det virker som en god idé, at det er de frivillige (fra foreningen ULF), der rekrutter deltagere til SOS-grupperne og det er godt, at frivillige gennemgår uddannelsesforløbet. Således kan de formidle til deltagerne, som de evt. har netværk med i forvejen, hvad der skal foregå i SOS-grupperne.

Din erfaring med undervisningsmaterialet?

Materialet fungerer godt og har udviklet sig undervejs i processen. F.eks. udvidelse af A4-pjecen til PowerPoint og videre til undervisningsplanen, efterhånden som det var hensigten, at /frivillige og FUT skulle overtage formidling i SOS-grupperne.

JR har erfaret, at den oprindelige form kan køre, hvis frivillige bliver guidet. Da det ikke har været hensigten, at frivillige skulle bruge materialet på en bestemt måde. At det i bund og grund er samtalen og

dialog/diskussion i grupperne, der er det væsentlige. Øvelser ved dialogkort (laminerede ark) skal støtte den proces.

Konkret til tema omkring Civilsamfundet har JR erfaret, at frivillige og deltagere nu i højere grad tør 'sige sin mening' eller ved, hvordan man skal henvende sig til det offentlige. Dermed har projektet styrket kommunikative færdigheder og mange har fået et bedre indblik i 'kommandoveje' i forhold til hvem, man skal henvende sig til, hvis der er noget, man vil have ændret.

Din erfaring med frivilliges mulighed for at uddanne sig og fortsætte med aktiviteter? Evaluering og styregruppen peger på, at en del af de frivillige ikke føler sig helt parate til at stå for arrangementer alene...

20 repræsentanter har udtalt sig. JR tilslutter sig, at deres udsagn tegner et billede af den samlede gruppe. Ideen med at inddrage FUT opstået, da projektet om ULF-tolke er gennemført tidsmæssigt parallelt med SOS. Det løft, som uddannede ULF-tolke har givet ULF-medlemmerne kan med fordel tænkes ind fremadrettet. ULF-tolke vil være en konstruktiv støtte fremadrettet, når ressourcer (løn og afregning af honorar til de ansatte i ULF (red.)) til fremadrettede projekter slipper op.

I forlængelse af ovenstående: I forudså at flere mennesker med udviklingshæmning ville gå fra at være deltager til at være frivillig – er deltagerens oplevelse præget af, hvem der var med i samtalegruppen – eller oplever du, at der er en forandring?

T: Synspunkter herpå er implementeret i de øvrige svar.

I ønsker, at en stor del af lokalkredsens arbejde fortsætter – kan du på nuværende tidspunkt se en tendens?

JR: Det ser ikke ud til på nuværende tidspunkt, at helt op mod 12 kredse vil fortsætte arbejdet med SOS. Men jeg formoder, at forankring af SOS-projektet i ULF kredse vil komme til at forløbe på samme måde som med andre af ULF projekter, eksempelvis ved at gøre SOS til et salgbart kursus/forløb.

I 2020 fik ULF-kredse bevilget mere end 60 foredrag/kurser betalt af kommuner. I 2021 lidt mindre. Derudover solgte ULF også en del kurser til botilbud og lignende.

Så jeg tænker, at der på sigt, vil være kredse, der efterspørger SOS-projektet. Det kan være det store forløb eller i en light udgave, som vi har talt om. Det er nemt at forestille sig, at projekter i de enkelte kommuner, på baggrund af det eksisterende SOS-projekt, kan genere et nyt projekt. JR ser dette som én måde (ud af flere) at forankre tankerne bag SOS. Men det skal være med støtte fra ULF-tolke mv. (jf. tidligere).

Jeg har beskrevet jeres undervisningsmateriale som ambitiøst – på flere måder. Kan du se en sammenhæng mellem min vurdering og evaluering og samtalegrupperes svar?

Dette punkt gav anledning til underspørgsmål, som det kan ses undervejs.

JR bekræfter. Materialet er ambitiøst. Indholdet er ambitiøst. Det skal formidles i et nemt sprog (ULF-sprog). Man skal passe på med niveauet.

Hvordan ville du prioritere i temaerne?

Delen med Teams har været berigende, Kommunalpolitik har mange deltagere fået meget ud af. Lyttebogklub nævner deltagerne selv – JR bakker op om, at det tema har været brugbart. Nyhedssøgning.

Kan du forestille dig en lightudgave?

JR tænker det vil være fint. Det kommer an på, hvad man (foreningen ULF) gerne vil lære de frivillige og deltagerne... Noget kunne måske være online og andet kan være fysiske møder afhængig af temaer.

Har de enkelte kredse evt. forskellige behov i forhold til hvordan kredsen fungerer?

JR: der er brug for forskellige niveauer. ULF medlemmer er forskellige, har forskellige behov og fungerer på meget forskellige måder. 'Lige børn leget bedst'. Særligt de nye kredse er 'rigtig stærke' – på mange måder. Og er opstået foranlediget af forskellige sager i kommunerne. Det betyder, at det vil være fint med differentierede materialer.

Hvad ville du forandre, hvis du skulle starte projektet igen?

At rekruttere ULF-tolke kan være en model. Intentionerne har ikke været, at det er en underviser fra foreningen ULF, der skal køre forløbene.

Hvis det 'kun' er frivillige, der skal køre forløbene, vil JR intensivere undervisningen (se første spørgsmål). JR vil gå efter en kombination af frivillige og ULF-tolke.

Meget ville have været anderledes, hvis Corona ikke havde styret struktur og deltagelsesmuligheder. Både på strukturelle plan (om-bookinger mv.) og på deltagerantal.

Har du tilføjelser?

Vi er kommet omkring det vigtigste.

Bilag 4 Forslag til lytte-bogklub

Forslag til lydbøger:

- Bjarnes bog (vær opmærksom på, den både kan være lidt svær at forstå, og har et voldsomt indhold. Den kan være et startskud til en snak om hårde tider)
- Natrum Clorid af Jussi Adler Olsen
- Analfabeten der kunne regne af Jonas Jonasson
- Grimme Eventyr af Dorte Nielsen fra 2018 (Det er Brødrene Grimms eventyr genfortalt på et let forståeligt sprog)
- Gamer Royale af L.G. Jensen – det er en ungdomsbog om gaming og eventyr

Forslag til podcast på DR

- Danskerbingo – En podcast om røverhistorier fra danskere
- Hjerteflimmer for voksne – En podcast om parforhold
- Detektor – En podcast om den offentlige debat, hvor den tester om påstande er rigtige eller forkerte
- Hvorfor har jeg ikke en kæreste? En podcast om kærlighed, og om at blive afvist i kærlighedslivet
- Knaldromaner – En podcast om sex i litteraturen
- Naturen Kalder – En podcast hvor en kendt tager lytteren med ud i naturen
- Stegelmans score – En podcast om musik i film/Tv-serier/Computerspil
- Troldspejlet – En podcast om alt der er nyt fra fantasiens verden, hvad enten det er bøger, fantasy, spil eller TV
- Verdens Bedste Julekalender med Poul Nesgaard – En podcast, som er en julekalender lavet under Corona nedlukning
- Klog på Sprog – En podcast om det danske sprog, og alle de mærkelige udtryk og måder at formulere os på
- Hullet i Julen – En podcast som er en slags julekalender om julekalenderen i 1980 som er forsvundet fra DR's arkiver. Anders Lund Madsen efterforsker og forsøger at finde den i 24 afsnit
- Giro 413 – En podcast om (og med) musik – alle udsendelser fra 2021 fra radioprogrammets 75. jubilæums år

Bilag 5 Deltagelsesdiplom

Super godt gået

Fantastisk

_____

Navn

Har deltaget på et SOS-kursus.
Sammen Om Samfundet.

_____

Date Underskrift

ULF
SOS
sammen om samfundet